

ΤΟΥ Δημήτρη Ν. Μανιάτη

dmaniatis@tanea.gr

Tabula rasa

ΜΥΚΟΝΟΣ ΚΑΙ ΜΥΚΟΝΟΣ

Τι είναι η Μυκονος; Μα το νησί που αθροίστηκαν οι παρεξηγήσεις. Που αποκάλυψε το πού σε οδηγεί το μη σχέδιο του τουρισμού, η απουσία χάρτας του κράτους

Ο Γιώργος Βέλτσος αν Σίυφος κάθε χρόνο επιστρέφει στη γενέτειρά του Μύκονο και χρονογραφεί ηθελπμένα και μη τις ραγδαίες μεταβολές του νησιού από τη βεράντα του και μετωπικά με το αμμουδάκι του Περί. Εκεί που έκανε πάντο μικρός και που τώρα βλέπει τους concierges να ρυμουλκούν τους επισκέπτες με τις τεράστιες βαλίτσες (μα τι βάζουν μέσα;) για να τους πάνε στα δωμάτια ή στις μικρές και μεγάλες βίλες. Από το πατρικό σπίτι του, μπορεί ακόμη να ακούει τη βραχνάδα της μάνας του Άννας, της πρώτης των κοσμικών της Μυκόνου και της Αθήνας ή μπορεί να διακρίνει και να αγγίζει τις γραμμές - σημάδια στην ντουλάπα του διαδρόμου που χάραξε ο πατέρας του Στάθης όταν τον έστηνε με ένα βιβλίο στο κεφάλι για να δει πόσο είχε ψηλώσει από το προηγούμενο καλοκαίρι. Είναι

η μέσα Μύκονος, η δική του. Αυτή της Μέλπωσ και του Πανάγου Αξιώτη, του Σταύρου Μάνεση, του Παναγιώτη Κουσαθανά, των άλλοτε περιηγητών, της Δίλιου, της Ρήνειας, του Λε Κορμπιζιέ και του Καραγάτσου. Η Μύκονος του Πιέρου και του Φουσκί. Του Μάκη και του Κώστα Ζουγανέλη.

Η Μύκονος πρόδρομος όλων, ακόμη και του κυνισμού της. Είναι η Μύκονος του αιώνιου φοίνικα στον διπλανό κήπο του σπιτιού του Βέλτσου, το νησί των ντόπων μουσικών όπως του Ράμπια ή του Μπαμπέλη, της κοινότητας που έφτιαξε το τουριστικό θαύμα.

Ο Βέλτσος όμως κατοπτρίζει και τη Μυκονος. «Σήμερα Μυκονιάτη σε πολιτογραφεί η βίλα σου», γράφει πικρά ο ίδιος. Τι είναι η Μυκονος; Μα το νησί που αθροίστηκαν οι παρεξηγήσεις. Που αποκάλυψε το πού σε οδηγεί το μη σχέδιο του τουρισμού, η απουσία χάρτας του κράτους. Και σήμερα, το νησί με τα μαύρα τράνσφερ βανάκια, τα θηριώδη κλάμπ, τον υπερκορεσμό, γίνεται τρόπαιο «κάθαρσης» από την απερχόμενη κυβέρνηση, ξεσχίζεται στα κοινωνικά δίκτυα, την ίδια ώρα που απασχολεί τα παιδιά-εργαζόμενους των νεοελλήνων. Από success story γίνεται μαύρο πρόβατο. Και το αξιοπερίεργο είναι πως όλη η αμφιθυμία της χώρας, η νέα εχθροπάθεια διοχετεύεται στο νησί με το μεγαλύτερο μερίδιο στην τουριστική ανάπτυξη της Ελλάδας.

Η Μύκονος και η Μυκονος όμως τέμνονται στις 93 σελίδες του βιβλίου του Βέλτσου «Η Καταστροφή της Μυκόνου το '22» (Πατάκι) και αυτό μας δίνει την αφορμή για σκέψεις. Οχι, λάθος. Δεν είναι βιβλίο με ποίηση και πεζά και φωτογραφίες του λευκού (ακόμη) τόπου των Κυκλάδων ή ένα παλιόψηστο στοχασμόν. Αυτό θα ήταν μια ξερή περιγραφή. Είναι μια εσωτερική μονολόγηση του συγγραφέα, που ένα μέρος της διάβασαν πρώτοι οι αναγνώστες του «Βήματος» αλλά τώρα όλο μαζί αποτελεί ένα χρονικό του νησιού.

Ο Βέλτσος όμως δεν νεκρολογεί το νησί του (μας). Δεν το φοκλοροποιεί για να το φέρει στα μέτρα του ή για να μη δυσανασχετίσει τη μνήμη του. Με εκκίνηση τη Μύκονο, γράφει ποίηση για τον θάνατο, το αμετάκλητο, την παιδική ηλικία του, τη μάνα του. Το πλοίο Ερση που τον έφερνε παιδί στο νησί, και που πιο πέρα κάθονταν οι εξόριστοι –πολιτικοί αντιφρονούντες που πήγαιναν για την Ικαρία. Γράφει για τους εναπομείναντες φίλους του ντόπιους (τον Ντελόπουλο, τον Δημήτρη Ρουσουνέλο) που ακροβατούν στο Μυκονος και στη Μύκονο.

Καμία νοσταλγία δεν υπάρχει στις σελίδες του. Καμία καταστροφή δεν συντελέστηκε. Το νησί αναζητά τα νέα του όρια, που αναπόφευκτα θα τα θέσουν οι νέοι άνθρωποί του. Ο συγγραφέας και ποιητής απλώς προλογίζει τον επόμενο κύκλο, κλείνοντας λογαριασμούς με τον προηγούμενο. Θέτει ένα ερώτημα στην κοινότητα της Μυκόνου. Θα απαντήσει κανείς;

▶ Ο Γιώργος Βέλτσος, το 1951, σε φωτογραφία από το βιβλίο του «Η καταστροφή της Μυκόνου το '22»